

EL VOL DE L'HOME OCELL

Aquesta és la història
d'un que volia ser ocell
volia saltar muntanyes
i amb els arbres barallar.

La gent se'l mirava
no t'ho pots ni imaginar
els cabells li tapaven la cara
tenia lleuger el caminar.

I es tornarà ocell per un dia
entre les pedres podrà volar.

Això no és cap joc,
deixeu-me volar,
que sóc lliure de fer el que vulgui
no em tragueu la llibertat.

(Sangtraït)

Text: JORDI BADIA - Fotos: JORDI BARIA I ORIOL OMS

jordibadia@infonegoci.com

L'home ocell

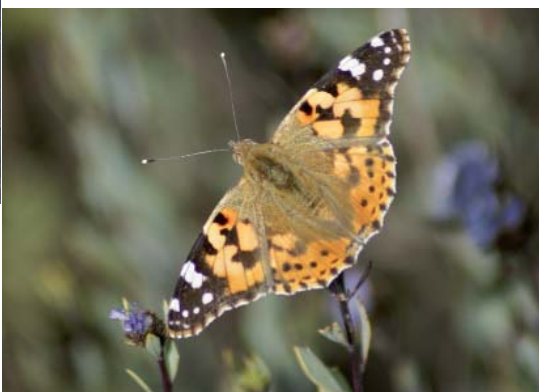
J a des dels temps d'Ícar, el somni recurrent dels homes ha estat poder volar sense artefactes, lliures com ocells.

Tot el cos dels ocells està dissenyat per volar, en particular l'esquelet lleuger, les plomes i òbviament les ales. Molts d'ells aconseguen autèntiques proeses aeronàutiques. Les cigonyes, les orenetes, l'agró roig, les puputs, els milans i tants d'altres migren cada any a milers de quilòmetres de distància, molts d'ells travessant el Sàhara. El rècord de distància recorreguda el tenen alguns ocells marins, com els xatrac i les baldrigues. El xatrac àrtic nia al nord del cercle polar àrtic i passa l'hivern boreal a l'Antàrtida, l'extrem sud de la Terra; en un sol any travessa tot l'Atlàntic de nord a sud, d'anada i tornada. Els falciots i ballesters, que a l'estiu adornen el cel amb els seus xiscles i vols acrobàtics, passen dies i dies seguits en vol; només es posen a terra per criar, i encara en un punt enlairat des d'on deixar-se caure. El xoriguer es queda suspès a l'aire fent l'aleta, com un ananeta, observant una possible presa a terra. Molts ocelllets volen àgils entre el

d'Amèrica del nord, la població sencera de la qual viatja durant uns 3000 km fins al seu santuari als boscos de l'estat de Michoacán, a Mèxic, on juntes passen l'hivern. Els insectes són els inventors del vol, fa 300 milions d'anys que els insectes volen a la Terra!

Entre els mamífers hi ha també un grup de voladors, els ratpenats. Les ales dels ratpenats, anomenades patagi, són una membrana interdígital, com un paraigua que s'obre i es plega, on els dits llarguíssims fan de barnilles. El vol dels ratpenats no és tan ràpid com el dels ocells, però en canvi és molt maniobrable, amb canvis sobtats de direcció. La tècnica de vol dels ratpenats és la darrera que ha aparegut, fa només uns 60 milions d'anys. Algunes espècies d'esquirols i de micos ho intenten; són capaços de fer grans salts i planar entre dues branques d'arbre.

Lamentablement, els homes no estem dissenyats per volar i envegem les criatures que sí que en saben. Per pal·liar aquesta mancança i intentar emprendre el vol, hem inventat tota mena d'artefactes més o menys exitosos: globus, avionetes i avions

brancatge espès del bosc, sense topar en cap dels múltiples entrebancs; és el cas de les mallerengues, els gafarrons, les merles, el pit-roig o els tallarols. El vol nocturn del duc és silent, del tot inaudible, com un fantasma. Les aus voladores més grans, com la cigonya i el voltor, estenen les ales llargues i, dibuixant cercles, es deixen enlairar com un estel pels corrents d'aire calent i ascendent, per llançar-se després en vol rectilini a llarga distància, aparentment sense cap esforç. El vol rasant de les orenetes és tan precís que amb la punta del bec beuen aigua o atrapen insectes també voladors. Els coloms missatgers saben tornar en vol des de qualsevol lloc al colomar que els va veure néixer. També cigonyes i orenetes tornen cada any al seu poble natal. El batec d'ales dels colibrís és impossible de veure, de tan ràpid com és. Les grues, els ànecs o les oques volen en formació, com una cursa ciclista, per oposar menor resistència al moviment. Els grans estols d'estornells executen amb perfecta sincronia harmòniques coreografies aèries. Els falcons tenen el rècord de velocitat a la Terra, s'acosten als 400 km/h quan es llancen en picat sobre un altre ocell en vol. Indiscutiblement, els ocells són els campions del vol.

Les ales dels insectes són ben diferents de les dels ocells, es tracta d'excrecències del tegument, no pas d'extremitats, però els serveixen igualment per volar. Alguns en tenen un sol parell, com els escarabats i les mosques, d'altres dos, com les libèl·lules, les abelles o les papallones. Algunes espècies de papallones fan migracions equiparables a les dels ocells; la més coneguda és sens dubte la migració de les papallones monarca

de tota mida, helicòpters, autogirs, ales delta o paracaigudes. Hi ha però qui no es resigna a volar amb estris o com a passatger d'un avió, sinó que s'entossudeix a fer-ho lliure com un ocell. Són els homes-ocells. Els homes-ocell salten i volen en caiguda vertiginosa, només uns pocs segons, per complir el somni atàvic del vol lliure. No, no són monstres fruit d'una imaginació delirant, sinó homes reals, de debò, amb cames i braços, sense ales. Se'ls ha vist volar a les parets més altes de Montserrat. Ja mai més ningú podrà afirmar taxativament que l'home és incapaç de volar! ■

Fotos pàgina esquerra:

Seqüència del vol d'un home-ocell a la paret de l'antic aeri de Sant Jeroni, a Montserrat.

Fotos pàgina dreta (d'esquerra a dreta):

-Una papallona dels cards, acabada d'arribar d'Àfrica en migració pre-nupcial a inicis de primavera, mostra les seves ales acolorides.

-El bernat pescaire és l'ocell més gros que assíduament pot veure's al Bages, prop dels rius i rieres. En vol adopta una posició característica amb el coll arronsat com la lletra S.

- El rat-penat de ferradura estén el patagi abans de llençar-se al vol batut.